

Začarana koza.

Prevel F. Leskovar.

Daleč med gorami nekje na Slovenskem leži trg Mižavci. Njegovi prebivalci se prištevajo tistim ljudem, o katerih se pripovedujejo vsakovrstne neumnosti in nerodnosti, katere so storili vsled lastne jim nadarjenosti. Seveda se dela s tem Mižavcem velika krivica, kajti oni niso nič manj pametni in nič manj neumni kakor drugi ljudje. Samo nekoliko prostodušni in nerodni so in zaradi tega morajo slišati marsikaterikrat, kako se ljudje z njimi ponorčujejo. V sledeči povesti hočemo navesti tako šalo.

Žagarjev Šima je bil kočar v Mižavcih. Nekoč ga je poslala njegova ženica v mesto na sejem. Lepo kozo naj kupi, mu je naročila, da bosta imela po leti vsaj pri hiši mleko, kjer si bosta skuhala žgance ter namakala suh kruh. Šima je dolgo iskal na sejmšču. Slednjič je našel žival, ki se mu je dopadla. Bila je velika, lepa koza, črne barve, z velikim vimenom, dolgima rogovoma in z belo liso na čelu. Žival je bila last Krjaveljna iz vasi Šentove.

»Ta ali pa nobena«, mislil si je Šima in res se je pogodil s Krjaveljnom, da mu jo proda za desetak. Vesel, da je dobil tako lepo kozo, šel je Žagar v krčmo ter si ga privoščil nekoliko kozarcev. Pozno popoldne se je napotil s kozo proti domu. V Mahovljah pri gostilničarju Veseljaku si je odpočil. Ne zato, ker je bil truden, ampak zato, ker je tako naveda in ker ni hotel gostilničarju krajšati zaslužka. Kozo je privezal zunaj za železen obodec, ki je bil pritrjen v zidu, sam pa se je podal v hišo, ki je bila pivcev natlačeno polna. Precej časa je moral Žagar čakati, predno je dobil kaj pijače. Gostilničar je slednjič sam postavil pol litra predenj.

»Zdravo, Šima«, pozdravi ga gostilničar in postavi kozarec predenj. »Si bil tudi na semnju?»

»Nekoliko«, odgovori Žagar.

»Si kaj kupil?« vpraša krčmar.

»Kozo, da bom imel po letu mleka.«

»Drago?«

»Hm!«

Gostilničar odide iz sobe pred hišo. Čez nekaj časa se zopet vrne ter vpraša Žagarja:

»Je črna koza zunaj pred hišo tvoja?«

»Da, ta je najbrž moja!«

»Lepa žival, res, že dolgo nisem videl tako lepe koze«, dé krčmar smehljaje, »stane gotovo kakih petnajst, dvajset goldinarjev, kaj?«

»Mi daš dvajset goldinarjev?« odgovori Žagar.

»Prav rad bi ti dal, toda žena ne mara te vrste živali«, zatrjuje mu krčmar ter mimogrede še postavi pol litra pred Šimna, ki je, vesel dobrega kupa, pridno srkal rujno vino.

Gostilničar je stopil pred prag. Vedno bolj se je smejal, čim dalje je opazoval kozo, slednjič se začne smejati na vse grlo. Šel je v hlev ter kmalu pripeljal drugo, svojo kozo. Bila je iste velikosti, iste barve, imela je ravnotako lepo zavahana rogova, ravno tako liso na čelu, kratkoma: bila je skoro popolnoma enaka Žagarjevi kozo, samo jedino ta razloček je bil, da je bil — kozel.

Gostilničar je privezal kozla k železnemu obodcu ter gнал kozo v hlev. Nato je šel v sobo, nalič Žagarju še pol litra dobrega ter mu pripovedoval vsakovrstne šale, da se ne bi izdal s svojim krohotom.

V temi se le je zapustil Žagar gugaje se gostilno. Ostali gostje so se mu sicer rogali, kaj bo rekla doma njegova stara, toda on se ni brigal za nje, ampak je hrabro odkorakal iz sobe. Zunaj je odvezal svojo kozo ter kolovratil žnjo proti Mižavcem. V duhu si je že predstavljal, kako ga bo pohvalila njegova žena, ko ji bo prignal tako lepo žival. Medtem je začela koza za njim meketati. To meketanje ga je naenkrat zbudilo iz njegovih misli. Gotovo se je koza vsled hladnega vremena prehladila. Kajti prej je meketala z visokim glasom, zdaj pa na

enkrat v globokem basu. Šimena so kar mravljinici spreletavali pri tem meketanju. Vesel je bil, ko je slednjič prišel domu. Privezal je kozo v hlev ter previdno zapahnil duri. Že na pragu ga je sprejela žena s hudimi besedami, kje se je tako dolgo mudil. Skušal jo je potolažiti: »Ljuba Neža«, dejal je ljubeznivo, »ne smeš biti huda. Glej, kupil sem ti kozico . . . cel dan sem letal okoli . . . predno sem jo našel . . . še le proti večeru sem imel tako srečo . . . povem ti, najlepša koza na celém Štajerskem.

»Ima tudi kaj mleka?«

»Štiri mere na dan, je rekel prodajalec . . . Le idi v hlev ter jo podoji . . . potem mi pa takoj skuhaj mlečne kaše.«

Ženica užge svetilko, vzame pisker in se poda v hlev. Miha si medtem nažge pipo. Čez deset minut pa prileti ženica vsa razburjena in razjarjena v sobo, da se je Šima ves prestrašen umaknil v kot pod razpelo.

»Ti najnesrečnejši vseh oslov!« začne ženica kričati nad njim, »kako me moreš tako nesramno nalagati?«

»Ali, Neža, kaj pa ti je?« vpraša začuden Šima, »ali ni koza dosti lepa?«

»Grozno lepa! Ti si še preneumen, da bi mene za norca imel!« — Idi s kom drugom neumnosti uganjat, pa ne z menoj!«

»Za Boga, Neža, kaj je? Ali ima koza kakšen madež?«

Žena ga nekaj časa začudeno gleda, ali se šali žnjo, ali res ne ve kakšnega kozla je kupil, potem začne znova:

»Ti si velikanski butelj. Meni se zdi, da si se ga preveč napil.«

Nato mu pluskne celo bučo vode čez glavo, rekoč:

»Na, izmij si oči, da boš boljše videl. Ali misliš, da morem kozla dojeti?«

»Moj Bog, ne razumem te, Neža!«

»O razumem te, razumem; — tako dolgo si v kozarec gledal, dokler nisi niti kozla od kože razločevati mogel!«

»Kaj praviš, Neža?«

»Da imaš spodaj v hlevu — kozla!«

»Ni mogoče!«

»Seveda ni mogoče, le idi in poglej!«

Šima je letel v hlev, od koder se je vrnil s povešeno glavo. Zdaj se je pa začel hudovati čez Krjaveljina: »Tega falota, tega lumpa hočem naučiti, kaj je v sedmi božji zapovedi zapovedano — v lukno ga hočem spraviti — da mu ne bode nikoli več na misel prišlo, kakega reveža ogoljufati!«

Tista noč je minila pri Žagarjevih precej nemirno. Drugi dan na vse zgodaj se je že napotil Žagar s kozlom navzdol proti Šentovi. — Ker ga je kozel vedno od zadaj pehal ter mu hotel zgrizti zeleno sukno, obranil se ga je samo na ta način, da je vedno mahal nazaj z rokama ter bil kozla po glavi. To ga je tako otrudilo, da se je moral okrepčati, ko je prišel do Veseljaka. Zopet je obesil kozla za železen obodec ter se podal v sobo. Na vprašanja gostilničarja, kaj da ga je tako zgodaj sem pripeljalo, mu je slednjič potožil, kako nesramno ga je varal Krjavelj in da žene zdaj kozla nazaj, ker ta kupčija ni pravična in tedaj neveljavna. Veseljak se je komaj premagoval smeja. Medtem je hlapec zunaj zopet zamenjal živali. Kozla je postavil nazaj v hlev, kozo pa privezal na njegovo mesto.

Ko pride Žagar do Krjaveljnove hiše, stal je posestnik ravno pred pragom. Kakor jastrebnakokoš, planil je Šima na nič hudega slutečega Krjaveljina.

»Tukaj imaš svojega kozla, ti goljuf vseh goljufov!« — Moj denar pa mi daj nazaj, sicer te bom tožil!«

»Kaj hočeš?« vpraša ga Krjavelj začuden.

»Ti bom pokazal, kaj se to pravi, meni mesto kože kozla prodati.«

»Moj ljubi Šima, meni se zdi, ti nisi pripravi pameti!«

»Ti le na svojo pamet glej. Tako pametni smo mi Mižavčani že še, da znamo razločevati kozo od kozla.«

Medtem, ko je Žagar te besede v naj-

hujši jezi kričal, pogledal je nazaj na kozla, katerega je še vedno držal na vrvi. Z grozo zapazi, da je koza. Zato zakriči prestrašeno:

»Jojmine, ta kozel je začaran!«

»Saj ni to kozel, ampak koza!« smeje se Krjavelj.

»Potem je začarana koza!« — Le daj moj denar nazaj in obdrži svojo začarano žival, ti stari čarovnik.«

»Veš kaj«, začne zdaj tudi Krjavelj kričati, »če je koza začarana, potem se je to zgodilo, odkar je v tvojih rokah. Kar je prodano, to je prodano, koze ne vzamem nazaj. Če ti ni prav, saj veš, kje si lahko pravico poiščeš, saj imam svoje priče. — Če pa še blekneš razžaljivo besedo, te bom pa tožil, da veš, ti neumni Mižavčan.«

Sodnije se je Žagar zbal, za to je začel prositi Krjaveljina odpuščanje ter se napotil s težkim srcem proti domu. Vsakih petdeset korakov se je ozrl na kozo, če se ni spremenila v kakšnega zmaja. Toda do Mahovlj je bila še vedno koza in ni kazala nobenega veselja, se spremeniti.

Žagar se je že veselil, da je čarovnija popustila kozo.

Veseljak je stal na pragu gostilne in se je krohotal, da mu je skakal debeli trebuh, ko je zapazil Žagarja s kozo. Šimeta ni nič veselila krčma, čeravno ga je vabil Veseljak s sladkimi besedami. Ko pa je slednjič krčmar obljubil plačati pol litra, dal se je pregovoriti ter stopil v sobo, ko je privezal zunaj nesrečno kozo. Gostilničar ga je tako dolgo motil, da je zunaj zopet zamenjal hlapec kozla za kozo.

Čez pol ure se je poslovil Žagar. Ko je stopil pred hišo, je takoj opazil spremembo. — Prijela ga je grozna jeza. Odtrgal je kol od plota ter planil nad kozla.

»Ti hudičeva žival!« zakričal je nad nesrečnim kozlom, »ti mi ne bodeš neumnosti uganjala.«

Toda predno ga je udaril, skočila je razjarjena žival kvišku. Kozel je nagnil glavo ter se zakadil v trebuh ubogega Žagarja, ki je padel kakor je bil dolg in širok na cesto. Pobral se je pa hitro kakor veverica ter se začel križati in kričati: »Vsi svetniki božji, prihitite na pomoč!« Znova je planil na kozla ter zamahnil s kolom. Toda hlapci so mu zabranili in gostilničar dé:

»Ne ubij uboge živali!«

»To je začaran spak in je od hudiča obseden,« kričal je Žagar. — »Če tudi žival crkne, hudiča ji čem izgnati.«

»Beži, beži, Šima, kdo bo tako babjeveren!« smeje se mu Veseljak.

»Pa ti poskusi enkrat s tem potuhnjanim vragom. Zdaj je kozel, jutri zjutraj koza in čez dvanajst ur bo zopet kozel.«

»To sem radoveden!« se mu smeje krčmar, »Šima, prodaj mi kozla, dam ti petnajst goldinarjev.«

»Da in amen!« odvrne veselo Žagar ter mu ponudi kar obe roki . . .

Vesel se je vračal proti domu. Na tistem je želel, da bi se pri Veseljaku spremenil kozel v vse mogoče živali, v tele, psa, mačko ali pa celo v krokodila.

Gostilničar pa je zagotavljal vsakomur, kateremu je pripovedoval o kozlu in Žagarju, da je cela šala več vredna kakor petnajst goldinarjev.

Pravljica o kralju Atili.

Priobčil A. Vogrinec.

Ne daleč od Kapele stoji precej vzvišen hribček, kateremu ljudstvo pravi »gradišče« ali »Šutjov gaj«. Pravijo, da je tu stal nekdanji lesen grad, v katerem je stanoval Atila, kralj Hunov. S svojo nešteto vojsko je ropal in požgal daleč okrog. Kogar je vjel, moral je z njim v sužnost. Na veliko žalost svojim vojakom Atila nsgloma umrje. Njegovo truplo denejo najprej v zlato trugo ali krsto, to pa v srebrno in obe še v železno ter ga pokop-

sam usmrtil, kakor če me ti brezsrčni ljudje ubijejo in pojedjo. Toda prišlo mu je na misel, kako drago bodo morali njegovi preganjalci plačevati pri mesarju njegovo žilavo meso in iz nagajivosti nalašč ni hotel skočiti v vodo. Le naj se ljudje hudujejo, ko bodo grizli trdo meso, katerega so drago kupili! Na ta način se je hotel maščevati! Predno pa pride ljudem med zobe, hotel jih je malo postrašiti, zato je dirjal na glavni trg, kjer je prepodil vse branjeve, ki so prestrašene bežale kakor kokoši pred jastrebo. Ker pa je vedel, da so reve, ni jim preobrnil njihovih sotorov. Neki prodajalec božičnih drevesc ga je hotel napaditi s smreko, a bik se mu je poklonil ter mu pokazal dva lepo zavijana rogova in mož je izgubil korajžo, da bi se šel z bikom bost. Nadaljeval je potem svoj sprehod po koroški ulici, kjer so mu bili njegovi preganjalci vedno za petami ter metali za njim zanjke, da bi ga vlovili. Toda še osel gre samo jedenkrat na led, kamo li bi šel bik drugokrat v zanjko. Bik ni bil tako zabit, da bi se v nje zapletel, ampak z milovidnimi skoki se je ognil njegovi prostosti nevarnim vrvm. Njegovi zasledovalci so sprevideli, da ga ne morejo ujeti. Zato so prosili nekega narednika 47 polka, naj vzame puško in naj naredi konec nevarnemu sprehodu ubegle živali. Pri drugem strelu se je še-le zgrudil bik mrtev na tla in v Mariboru je zopet — eden bik manj.

„Beračeve skrivnosti“ — „Grofica beračica“ — „Ciganska sirota“ in druge prismodarije s slikami prodajajo zadnji čas židovski agenti našim ljudem za drag denar, ki jih stalno prebirajo. Zvezki s 24 stranmi stanejo po 20 do 30 v, in teh zvezkov ni ne konca ne kraja. Tako pride taka knjiga strašno draga, dasi ni vredna niti pol krajcarja. S skrajno drznostjo izmišljeni dogodki, neverjetni dogodiljaji, in vse to tako drago. Take »knjige« niso podučne ter ne dajejo čitatelju nikakega razvedrila in zabave, zato stran ž njimi! Pokažite dotičnikom vrata! Kupujte druge knjige, ki imajo res kaj dobrega v sebi, ne pa take iz nemščine slabo prevedene prismodarije s strašanskimi dogodki! Škoda za vsak vinar, ki se ga vrže na take smeti! To je duševni strup!

V Kamci pri Mariboru je umrl v začetku tega meseca najstarejši posestnik g. Ivan Pirkar v 74. letu. Umrl je na zastrupljenju krvi.

Sv. Peter pri Mariboru. Dne 19. t. m. je umrla tukaj vrla krščanska in narodna gospodinja Marija Protner iz Dragučove. Veliko spremstvo, ki so ji ga dali pri pogrebu farani že od doma, je dokaz visokega spoštovanja, katero je uživala ranjka vsepovsodi. Vrlji narodni rodbini naše sožalje, ranjki pa svetila večna luč!

Slivnica pri Mariboru. Piše se nam: Ptujski »Štajerc« je vzel v svoji zadnji številki Jerneja Fureka v svoje varno zavetje, iz katerega napada nas katoliško in slovensko misleče Slivničane ter nas imenuje klerikalno druhal. Da je Furek med Štajerčevimi pristaši, se ne čudimo in ne žalujemo za njim. Našel je pravo družino! A na nekatere napade hočemo le kratko odgovoriti: Č. g. J. Kosar so bili v naši župniji po svojem neumornem vzglednem delovanju v cerkvi, šoli, v podučevanju petja itd. zelo čislani in priljubljeni in le častitamo vrlim Žičanom, da so dobili omenjenega gospoda za župnika. Dopisnik je seveda v svoji vsevednosti nastavljal g. Kosarja kot župnika pri Sv. Duhu v Ločah! Pametno kakor vedno! Da si je Furek upal tudi našega č. g. župnika z neresničnimi trditvami napasti, je zbudilo v celi fari opravičeno ogorčenje. Ta človek trdi, da se pri nas mrličem ne zvoni več, temuč trjanci! To je menda on sam slišal, kar je lahko mogoče, saj imajo baje posilnimci drugače ušesa zvrtna kot mi. Vsem naročnikom vesele božične praznike in vesele novo leto!

Ptujsko glavarstvo daje svoj uradni list tiskati v isti tiskarni kakor se tiska

»Štajerc«. Glasilo ptujskih kramarjev in gostilničarjev blati neutrudno vse zavedne slovenske stanove, seje po slovenskem Štajerskem prepir in sovraštvo, blati vse, kar je Slovincem svetega, in v družbi tega glasila izhaja ptujski uradni list. Uradi ptujskega glavarstva, zahtevajte, da se to predružači!

V Slovenji vasi pri Ptuj se je dne 13. dec. streglo več fantov. Pri tem je dobil Alojzij Mahorič, posestniški sin iz Zatolič, smrtonesne rane.

Ptujске novice. Hči Martina Rečnik je umrla dne 3. dec. vsled ran, katere ji je oče zadal z revolverjem.

Breg pri Ptuj. V naši občini je dne 17. t. m. okoli 9. ure zvečer zgorela hiša in gospodarsko poslopje posestnika Antona Vigec. Zgorlel je tudi ves živež in pohištvo ter vse poljsko orodje. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Posestnik je bil za majhno svoto zavarovan.

Iz Radgone. Dne 14. t. m. imeli so Radgončani obč. volitev za III. razred. Na ogleh po mestu bili so prilepljeni lepaki, kjer je bilo čitati: Volilci III. razreda volite za nemško reč zelo zaslužnega g. Franca Winklerja. No g. Winkler, če imate vi za nemško stvar tako velike zasluge, tedaj se v razmere v gornjeradgonskem okraju ne mešajte, ker dobro veste, da se dvema gospodoma ne more dobro služiti.

Iz Ločiča pri Rogaški Slatini se nam piše: V nedeljo dne 20. t. m. ob 6 uri zjutraj nas je prestrašil klic: ogenj. Gorela je kolarnica posestnice Marije Kurej. Ogenj se je hitro razširil tudi na blizu stoječi živinski in svinjski hlev, ki so popolnoma pogoreli. Čeravno je bilo posestvo zavarovano, vendar trpi posestnica škodo, ker je zgorelo tudi kmetijsko orodje in vozovi, ki niso bili zavarovani.

Celjske novice. Občni zbor »celjskega pevskega društva« se je vršil minoli teden v sredo. Društvo je imelo minolo leto 2859/29 K dohodkov in 2535/19 K izdatkov. Odbor se je izvolil sledeči: predsednik gosp. Rafko Salmič, podpredsednik g. dr. Schwab, tajnik g. Ekar, blagajnik g. Leskovšek, arhivar g. Dobršek, odbornik g. prof. Jošt, namestnika gg. Kersnik in Dečman, računsko pregledovalci gg. prof. Suhač, Potočnik in Smertnik.

— V Mengešu na Kranjskem je umrla dne 16. t. m. Marija Majdič, mati veletržca gosp. Petra Magdič v Celju. Maja meseca let. leta je praznovala s svojim soprogom Petrom zlato poroko. — Tatinsko družbo dečkov so prijeli v Celju. Načelnik tatinske družbe, ki je kradla po Celju, je bil 11 letni Karol Drager. Posebno spretno so mu pomagali deček Cokan, Kokol in Voh. Udrli so tudi v stanovanje vinotržčeve žene gospe Grecco, kjer so odprli blagajnico »Wertheimerico« ter odnesli 26 K. Svoja orodja so tatovi imeli spravljena pod kapucinskim mostom. — Obrtniški shod se skliče v Celje na dan 2. svečana 1904. Celjsko pevsko društvo priredi ta dan na čast obrtnikom gledal. predstavo. — Volitev v cerkveni konkurenčni odbor se je vršila dne 17. t. mes. Pravico voliti imajo v ta odbor občine: Celje, okolica celjska in Velika Pirešica. Izvoljeni so bili enoglasno: Matevž Glinšek, župan celjske okolice, Jurij Deteček, c. kr. notar v Celju, Franc Samec, posestnik na Ložnici, Martin Ropas, posest. v Medlogu in Alojzij Krajnc, posest. na Lopati.

Iz Podsrede. Nedavno je bilo čitati v »Slov. Gospodarju«, da je Podsreda prijazen naroden trg, kakoršnih je malo, in da bi bilo želeti, naj bi bili vsi trgi in mesta na Slovenskem taki. To je popolna resnica, to pohvalo gotovo zasluži Podsreda. Pa kakor se povsod najdejo poleg solnčnih strani tudi senčne, tako i tukaj ni vse, kakor bi bilo želeti. Tržani ne skrbje namreč dovolj za olepšavo trga. O vsem drugem hočem molčati, povedati mi je samo o nečem, kar se nikomur ne dopada, ki ima količkaj čuta za lepoto in olepšavo. — Tik lepe cerkve stoji ozir. razpada koča, katero je že neusmiljeni

čas tako preobrazil, tako razrušil, da je stransilo vsemu trgu. Liki razpadla tovarna se njen visok dimnik žalostno steguje proti milnemu nebu, da se mora nehote obrniti tujčevo oko proti tej grdi razvalini. Mislim, da bi občinski odbor ne storil čez svojo dolžnost in pravico, ako bi velel lastniku te koče — če ga še ima — naj bi jo porušil. — Drugi popotnik.

V celjskem okrajnem zastopu je g. dr. Filipič razvil, da je samo vsled malomarnosti načelnika gosp. dr. Serneca bilo mogoče nezvestemu uradniku Kosmu, da je odnesel čez 25 000 K okrajnih doklad in da mora dr. Sernec ta znesek poplačati. Na predlog gg. kanonika dr. Gregoreca in Fridrika je bil storjen sklep, da se mora celi ukradeni denar povrniti v okrajno blagajno, tako da davkoplačevalci ne bodo nevinarja imeli škode. Nato je dr. Sernec drugi dan odstopil od načelnistva, plačal pa škodo, storjene od Kosma, še ni!

Selo pri Vranskem. Vsled neprevidnega ravnanja z ognjem je zgorela dne 17. t. m. sušilnica za sadje, last posestnika Filipa Goričan. Posestnik ima precejšno škodo, ker mu je zgorela vsa uprava sušilnice, ki ni bila zavarovana.

Iz Kozjega se nam poroča: Dne 24. grudna popoldne ob 1. uri se je vršila pri nas v ljudski šoli vesela božičnica, pri kateri so bili otroci obdarovani. Iskrena hvala tržkim darovalcem, ki so pripomogli k tako lepi otroški slovesnosti.

„Kmetovalec“ ilustriran gospodarski list. Današnji izdaji lista je pridjan en iztis »Kmetovalca«. List izhaja vsak mesec dvakrat ter stane na leto 4 K. »Kmetovalec« je strogo gospodarski list, čegar prvi in edini namen je, spodbujati slovenske kmetovalce k potrebnemu napredku v kmetijstvu. List toplo priporočamo.

Vesele božične praznike želimo vsem našim dopisovalcem, čitateljem, naročnikom in somišljenikom. Ker je tudi že novo leto pred durmi, naj prijatelji ne pozabijo močno agitirati za naročbo našega kmetjskemu ljudstvu na Slov. Štajerju namenjenega lista!

Cerkvene stvari.

Pogreb g. Slekovca. Vkljub jako neugodnemu vremenu se je zbralo precejšnje število častilcev, da izkažejo zadnjo čast odličnemu duhovniku in pisatelju slovenskemu. Truplo je blagoslovil in sprejeto vodil iz »Leonisča« preč. g. stolni prost L. Herg ob asistenci čč. šempeterske duhovščine, v katero župnijo spada »Leonisče«. Poleg gosp. prošta so prišli k pogrebu še naslednji gg.: kanonik Hajšek, poslanec Žičkar, dr. Kovarčič (kot zastopnik »Zgodovinskega društva«), nadžupnik Korošec, gvardijan Alf. Svet, župnika Ozmeč in g. Skuherski, ki je naslednik g. Slekovca pri Sv. Marku. Izmed ljubljancev smo opazili g. kanonika Kalana, vodja »Marijanišča«, predsedništvo »Leonove družbe«, odbornika »Matice Slovenske« dr. Ilesiča, sodn. dež. svetnika dr. Vedrnjaka i. dr. Stevilno je bil zastopnik frančiškanski samostan, vdeležili so se pogreba tudi gojenci in gojenke Marijanišča in Liechtensteinskega zavoda. Gg. ljubljanski bogoslovci so zapeli žalostinko na domu in ob grobu za slovo »Nad zvezdami«. Tudi nekaj župljanov od Sv. Marka se ni zbal dolge poti v Ljubljano, da izkažejo zadnjo čast svojemu dolgoletnemu skrbnemu župniku. Lep venec je položilo na krsto »Zgodovinsko društvo za Slov. Štajer.« z napisom: »Zgodovinsko društvo za Slov. Štajer svojemu predsedniku«. Drug venec je pa imel na modrih trakovih pristrčen napis: »Od Sv. Marka zadnji pozdrav.« Res, vsi smo mu z ranjenim srcem poslali v odprto jamo zadnji pozdrav: Sladko počivaj v naročju Gospodovem, pokopan v središču Slovenije med mnogimi odličnjaki slovenske matere!

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Vransko 23 K, sv. Magdalena v Mariboru 38 K 44 v, Leskovec 20 K, Polzela 360 K, Sv. Miklavž pri Sl. Gradcu 460 K, Videm 26 K, Artiče 23 K, Črešnjice 940 K, Ptuj 2388 K, Polensak 1826 K, Rogatec 1036 K, Sv. Ilj pri Gradiču 4437 K, Sv. Štef. pri Žusmu 19 K.

Duhovniške vesti. Kot gvardijan in župni upravitelj na minoritski fari v Ptuj je imenovan č. g. o. Alfons Svet, kot župni upravitelj pri Sv. Trojici v Halozah čast. g. Norbert Povoden, kot provizor v Sielah č. g. Jernej Pernat, doslej kaplan v Zetalah, kot provizor v Št. Mihaelu nad Mozirjem čast. g. Anton Fischer, župnik v Mozirju. Nastavljen je kot kapelan v Zetalah č. g. Lovro Šlamberger. — V pokoj je stopil č. g. Ivan Ramor, župnik v Št. Mihaelu nad Mozirjem.

Razpisano je mesto koralista pri stolnici v Mariboru z letno plačo 525 K. Prošnje je vložiti do 31. januarja.

Ljutomer. S prihodom novega dekana, mnogočastitega gospoda M. Jurkoviča, se je pri nas marsikaj spremenilo in obrnilo na bolje. Taliti se je začel že tu in tam močni led. Kajti prisijali so žarki novega solca, ki ogrevajo krščansko življenje v slavni ljutomerski župniji. Praznik brezmadežnega Spčetja, sam na sebi že itak slovesen dan, je bil za ljutomersko župnijo »dan, ki ga je napravil Gospod.« Že na predvečer je slovesno pritrkavanje lepo ubranih zvonov naznanjalo, da se v Ljutomeru vrši nekaj ne navadnega. Res, imenovani praznik je pristopilo okoli 500 mladenk k skupnemu sv. obhajilu, popoldne pa se je ustanovila Marijina družba za dekleta, ki je gotovo eno najlepših drevesc na vrtu pobožnega življenja v Ljutomeru. S svojimi gijljivimi besedami so vedeli g. dekan pridobiti srca vseh dobrih deklet. Kar trla so se, da bi dosegla še isti dan veliko srečo, postati Marijine hčerke. Vsled pomanjkanja časa so morale mnoge prej odriniti in čakajo bližnje priložnosti. Kakor hitro bo dekliška Marijina družba na dobrih nogah, pridejo mladeniči na vrsto. Tako bo dobra ljutomerska mladina pod varnim plaščem Marijinim in trdno upamo, da bo mladi rod ohranil vero očetov in bo živel vzgledno krščansko. Saj so ravno Marijine družbe trdnjave žive vere, v katere se zastoj zaletava sovraznik s svojim strupenim orožjem, saj so ravno Marijine družbe cvetoče rože, ki kažejo vso lepoto krščanskega življenja in dihaajo vonj Marijinih čednosti. Po Mariji k Jezusu!

Društvena poročila.

»Športno društvo Maribor« ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer v I. sobi gostilne »Nar. doma« po navadnem dnevnem redu.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali kmetje iz Hotinje in Orehove vasi dva voza krompirja; Čep, kmet pri Sv. Marjeti ob Pesnici pa eno vrečo krompirja in eno vrečo zelja. Srčna zahvala blagim prijateljem slovenskih dijakov! Ta vzgled obudi pri milosrdnih slovenskih kmetih mnogo posnemovalcev! Vsem dobrotnikom dijaške kuhinje vesele praznike!

»Katol. podporno društvo v Celju« bo imelo 26. t. m. t. j. na Štefanovo ob 3. uri popoldne v opatiji svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je poročilo starega in volitev novega odbora. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ormož. Dne 13. decembra se je vršil v Ormožu prvi občni zbor kmetijskega društva za ormoški okraj pri prav obilni udeležbi premožnejših kmetov celega ormoškega okraja. Ta obilna udeležba znači, da se je že tudi naše ljudstvo probudilo iz stoletne zaspanosti. Na dnevnem redu so bile sledeče zanimive točke: 1. Dr. Geršak razlaga pravila in povdarja velevažnost tega mladega društva. In res, to društvo je prav gotovo eno izmed najvažnejših za ormoški okraj, kajti njegov

namen je vsestranski; obsega pospeševanje gospodarstva v vseh strokah, posebno pa vinarstvo in sadjarstvo, govedo-, konje- in svinje-rejo, perutnistvo, čebelarstvo, razumno gnojenje in pridelovanje klaje; olajševati prodajo in nakup poljskih in drugih pridelkov ter sploh izobraževati svoje člane. V to svrhu se bodo vršila redna zborovanja članov, priobčevanje lastnih izkušenj v časopisih, poučna predavanja, čitanje in izposojevanje gospodarskih in leposlovnih knjig in časopisov, nadalje bo posredovalo pri naročilih in nakupu raznih semen, orodja, klaje, gnojil, strojev in sploh vseh družinskih in gospodarskih potrebščin, skupno zboljšanje travnikov, nakup živine za rejo, posredovanje skupne prodaje poljedelskih pridelkov itd., sploh vse kar bi zamoglo povzdigniti gmotno stanje in duševno izobraženje društvenikov. 2. Stricovno predavanje inženirja gosp. Lupša o »Umnem ravnanju s travniki« z zanimivimi točkami kakor o spremembi suhih travnikov v dobre, potom primerne dovajanja vode ali gnojnice ter močvirnih ali kislih v sladke, s pomočjo dražjače ali bolje s primernim podkopavanjem šibja, kamenja itd., kjer se voda prav lahko odceja, zametuje pa kopanje jarkov, bodi si odprtih ali pokritih, ki bi imeli služiti v odvod preobilne moče. 3. Dr. Geršak govori o potrebi razvrstitve grozda in da je za nas pred vsem velevažno vprašanje to: kake vrste trsa da sadimo? Sedaj so se slišala različna mnenja, govorili so gospodje: posojilnični načelnik in župan Masten, Dogša, nadučitelj Porekar, Vraz, Mikl i. dr. ter so se sprejeli marsikateri predlogi v zboljšanje naše vinograde — Potem poroča govornik o odlikovanju Tomaža Korpar kot vzornega kovača za podkovanje konjev z nagrado 20 kron ter prečita došlo častitko iz Mute od g. Mateja Keček. Nadalje cmenja govornik, da je sklenila ormoška posojilnica v spomin 25 letnice podeliti 12000 kron kot podporo v gospodarske namene in je prepričan, da se bo kmetijsko društvo prav gotovo kazalo vredno take podpore. Tem zanimivim razpravam je sledila volitev odbora. Ker pa je dr. Geršak prostovoljno odklonil vsako izvolitev, zato se mu je nadučitelj Porekar v imenu zborovalcev zahvalil za dosedanje sodelovanje ter ga prosil še za nadaljno podpiranje društva, kar pa je dr. Geršak tudi obljubil. V odbor so voljeni na tri leta: Mikl Alojz in inženjer Ferdo Lupša za Ormož, Dogša Jurij za Središče in Grabe, Ivanuš Martin za Hum, Stanič Martin za Hardeg, Janežič Anton za Brebrovnik, Masten Franc za Sv. Miklavž, Korpar Tomaž za Cvetkovce in Oslušovec, Meško Anton za Lahonec in Sv. Tomaž, Vraz Franc za Žerovince in Svetinje, Peitler Anton za Jeruzalem in Veličane, Trstenjak Ivan za Pušince. — Po obnem zborovanju je odbor volil koj svoje činitelje in sicer: inženirja Lupša za načelnika, Miklna za njegovega namestnika, Ivanuša za blagajnika in Staniča za tajnika.

Zborovanje gospod. bral. društva v Kozjem se je dne 13. grudnia prav voljno vršilo. Kmalu po večernicah se je zbralo v čitalničnih prostorih dokaj zborovalcev, narodnih mož in mladeničev. Po pozdravu predsednika je isti na kratko orisal zgodovino in boje društva. Potem je dal besedo č. g. kaplanu kot blagajniku društva, ki je v jasnih besedah poročal o svojem ne sicer prijetnem delovanju. Nadalje se je jednoglasno sprejel predlog, da pristopi društvo k »Zvezi« v Ljubljani. Ob tej priliki prosimo »Pomožni odbor za Štajersko«, naj nam dopsilje one tiskovine, ki so za vstop potrebne. (Ni treba nobenih, na dopisnici naznanite svoj pristop k »Zvezi« tajniku »Pom. odbora«, vse drugo bo sam storil. Op. uredništva.) Potem so še bili razni nasveti in volitev novega odbora, ki je izvoljen tako-le: čast. g. Ivan Jančič, kaplan, Adolf Vončina, Mih. Pustišek, A. Maček, A. Belak, Janez Bal, Janez Prešiček, Jožef Sotošek. Po izvolitvi odbora se je vpisalo mnogo novih udov in nato je zaključil predsednik

zborovanje. Tako je tedaj društvo zopet dobilo nekaj novih mož. Odbor si bode volil dne 27. decembra po prvem sv. pravilu iz svoje sredine predsednika, podpredsednika, tajnika itd. in obenem bode tudi seja, kadaj in kako se bode napravila tombola ter koliko in kakšne časnike si bode društvo naročilo. O tem vsem bomo še že po izvolitvi in sklepu poročali. D. tedaj pa z Bogom ter srečne in vesele božične praznike vsem katoliškim Slovencem daj Bog!

Gospodarske drobtinice.

Poučno potovanje o živinoreji in kmetijstvu po Štajerskem.

(Dalje.)

Videli smo tam še mnogo zanimivosti, kakor obširno govedorejo, mlekarno, sirarno itd., a to je bilo že drugod obširneje popisano.

Kot vesten poročevalec ne smem zamolčati, da smo našli tudi tukaj gostoljubnost, ker grajsčak nas je gostoljubno nasitil in nam nudil piti, da smo se okrepčani zopet mogli dalje odpeljati. Ta vožnja ostane gotovo vsem dolgo v spominu. Vozili smo se tje in nazaj 8 ur po trdi kameniti cesti na dolgih vozeh. Skrbno sem tiščal jezik za zobmi, da si ga nisem odgriznil, pa uboga rebra — še danes me bolijo. Za pet let bo držalo brez elektriziranja.

Vendar pa se je dalo tudi na tej poti marsikaj zapaziti. Videli smo ob cesti jako lepo in rodovitno polje. Ogoni so tukaj prav široki; sam žito tukaj mnogo pregosto sejejo. Gosto je kakor trava na travniku; dve tretjini semena bi si bili lahko prahrani. Pri domovih in na polju smo videli vse polno buč, mnogo več kot pri nas. Mnogo buč pri hiši to je vse prav in koristno; saj so buče zdrava in tečna hrana za svinje in druge živali, jedca pa za okusno domače bučno olje; vendar pa nam način sajenja buč tam ni ugajal. Tam sadijo namreč cele njive samih buč. Ker buče vse križem prerastejo, se njiva ne more okopavati in videli smo med bučami meter visoko semensko zel, katero bode težko zopet iz njive odpraviti. Buče naj bi se sadile le ob robu njiv in za senco na kompostnih kupih.

Takšna ugibanja smo imeli potoma nazaj proti Vildonu, kamor smo dospeli proti 7. uri zvečer. Hoteli smo še isti večer v Gradec. Vlak pa je že prihajal. Nekateri smo ga še pravočasno došli, drugi pa so morali čez noč še v Vildonu ostati.

Drugi dan, dne 29. okt. smo se zopet skupaj poiskali ter se z električno železnico peljali proti Puntigamu od tam pa zopet peš korakali proti deželni blaznici Feldhof. Ni nas gnala tja radovednost videti reveže, katerim je Bog po svoji vsemogočni previdnosti odzvel dar uma; ne, ampak nas je gnalo tja, videti tamošnje gospodarstvo, ki je tudi vse-skozi uzorno. Videli smo tam, kako reveže z lepa napeljujejo k delu, da se z delom motijo, si umirijo razdražene živce, se njim vrača razum ter si z delom boljšajo svoje stanje in so zavodnemu gospodarstvu v pomoč. Zavod ima namreč obširno gospodarstvo.

Ogledali smo si tam svinjerejo. Svinje dobijo tam predobro hrano. Slaboumni reveži namreč včasih svoje jedi samo zbrodijo, vse to potem skupaj spravijo svinjam v hrano in te vrnejo zopet hrano nazaj z mesom. Zato pa tukaj svinje ležijo od same debelosti kakor da bi bile bolane. Navadno svinja hitro vstane če čuti, da kdo blizu pride; tukaj pa se še ne zmenijo za prisleca, ampak leno dalje spi. So pa tudi tam svinje, ki vagajo do štiri metercente. Tako se drugod ne more rediti, toraj ni uzorna, a vsekako čudna svinjereja.

(Konec sledi.)

Listnica uredništva. Jedobrad: Zelo Vam bomo hvaležni, ako nam dopsiljete svoje gradivo. Rodoljubno pozdravi — Gosp. A. G. v Oplotnici: Zal, smo že sprejeli drug dopis iz Oplotnice, še predno je došel Vaš. Mogoče porabimo prihodnjič. Hvala! —